

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **LAMA PB s.r.o.**, se sídlem Brod 45, Příbram, zastoupený Mgr. Jířím Kokešem, advokátem se sídlem Na Flusárně 168, Příbram, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2021, č. j. 51 Af 22/2021 – 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalobce podal u Krajského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2021, č. j. 28150/21/5300-21444-712862. Žalobce nezaplatil při podání žaloby soudní poplatek, krajský soud ho proto usnesením ze dne 3. 8. 2021, č. j. 51 Af 22/2021 – 17, vyzval k úhradě soudního poplatku ve výši 3000 Kč ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení a poučil jej, že pokud soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatí, soud řízení zastaví, přičemž k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Následně krajský soud usnesením ze dne 8. 9. 2021, č. j. 51 Af 22/2021 – 21, řízení dle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v relevantním znění (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), zastavil s odůvodněním, že žalobce ve stanovené lhůtě nesplnil poplatkovou povinnost.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (stěžovatel) napadá usnesení krajského soudu kasační stížností, v níž ve vztahu k napadenému usnesení zejména uvedl, že je předčasné a nezohledňuje omluvitelné důvody

nezaplacení soudního poplatku v dané věci. Stěžovatel v obecnosti odkázal na „*mimořádné okolnosti pandemie a náказы COVID-19, usnesení Vlády ČR a mimořádná opatření Ministerstva zdravotnictví*“ a konkrétně uvedl, že „*v rámci prevence a předcházení rozšiřování náказы došlo u kolegy advokátní kanceláře právního zástupce k doporučení klidového stavu z důvodu nachlazení, a tedy nebylo objektivně možné zajistit ubrání soudního poplatku dle rozhodnutí Krajského soudu v Praze č. j. 51 Af 22/2021 - 21 ze dne 8. 9. 2021. Od 5. 8. 2021 do 9. 9. 2021 došlo u kolegy právního zástupce k onemocnění, které si vyžádalo jeho lékařskou kontrolu a byl doporučen klidový režim. S ohledem na tuto skutečnost nebyl kolega objektivně schopen zajistit dřívější splnění poplatkové povinnosti dle rozhodnutí Krajského soudu v Praze č. j. 51 Af 22/2021 - 21 ze dne 8. 9. 2021, jejíž splnění ale ihned po odpadnutí zdravotní překážky řádně zajistit*“. Následně stěžovatel zrekapituloval průběh předcházejícího řízení a zopakoval námitky směřující proti žalobou napadenému správnímu rozhodnutí.

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Nejvyšší správní soud dále přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud předesílá, že posuzovaná kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu, jímž bylo zastaveno řízení o žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku, v takovém případě lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Nejvyššímu správnímu soudu tedy v takovém případě nepřísluší posuzovat zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, nýbrž pouze zákonnost usnesení krajského soudu o zastavení řízení o žalobě.

[7] Nejvyšší správní soud se argumentací stěžovatele již zabýval v usnesení ze dne 22. 10. 2021, č. j. 5 Afs 285/2021 – 18, kterým zamítl žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků v řízení o dané kasační stížnosti, neboť dospěl k závěru, že se jedná o zjevně neúspěšný návrh. Při posouzení samotné kasační stížnosti soud neshledal žádný důvod odchýlit se od závěrů vyčtených v uvedeném usnesení.

[8] Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích je poplatníkem soudního poplatku ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, přičemž podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost již podáním žaloby. Nezaplátí-li žalobce (navrhovatel) soudní poplatek, postupuje soud dle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ve znění účinném od 30. 9. 2017, který stanoví: „*Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřiblíží.*“ Dle § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích „*[n]abude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost*“.

pokračování

[9] Z uvedeného tedy vyplývá, že pokud navrhovatel (žalobce) nezaplatí soudní poplatek současně s návrhem (žalobou), soud jej vyzve k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí. Pokud však navrhovatel soudní poplatek v uvedené lhůtě nezaplatí, soud řízení zastaví, a to i přesto, že před rozhodnutím o zastavení řízení byl soudní poplatek zaplacen (k tomu viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 6 Afs 278/2018 - 22, a ze dne 19. 4. 2018, č. j. 10 As 379/2017 - 38; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). V případech, kdy došlo k zaplacení poplatku po právní moci rozhodnutí o zastavení řízení, soud rovnou zaplacený poplatek vrátí, neboť jak uvedl Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 14. 12. 2017, č. j. 3 As 321/2017 - 19, jedná se o propadnou lhůtu, po jejímž uplynutí nelze vyhovět návrhu na osvobození od soudních poplatků či návrhu na prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku.

[10] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatel nezaplatil soudní poplatek při podání žaloby. Již v té době byl zastoupen shora uvedeným advokátem. Usnesením ze dne 3. 8. 2021, č. j. 51 Af 22/2021 - 17, proto krajský soud stěžovatele vyzval k úhradě soudního poplatku ve výši 3000 Kč ve lhůtě 15 dnů a poučil jej, že pokud soudní poplatek ve stanovené lhůtě nezaplatí, soud řízení zastaví, přičemž k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Výzva byla zástupci stěžovatele doručena do datové schránky dne 4. 8. 2021, lhůta tedy marně uplynula dne 19. 8. 2021. Stěžovatel, resp. jeho zástupce, však soudní poplatek zaplatili až dne 23. 9. 2021, tedy více než měsíc po uplynutí stanovené lhůty, a současně se tak stalo až po vydání napadeného usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

[11] S ohledem na právě uvedené proto nelze krajskému soudu vytýkat, že řízení o žalobě zastavil. Na tomto závěru nemůže podle Nejvyššího správního soudu nic změnit ani argumentace stěžovatele v kasační stížnosti, podle níž byly dány závažné důvody, pro které nebyl schopen soudní poplatek zaplatit. Stěžovatel uvádí, že u kolegy z advokátní kanceláře jeho právního zástupce došlo den po doručení výzvy k uhrazení soudního poplatku k doporučení klidového režimu z důvodu nachlazení, a proto nebyl objektivně schopen zajistit dřívější uhrazení soudního poplatku. K této skutečnosti však nemohl krajský soud přihlížet.

[12] Již v rozsudku ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 - 32, konstatoval Nejvyšší správní soud následující: *„Jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoli způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty. Zkrácením doby pro zaplacení soudního poplatku, která byla kompenzována prodlouženou soudní lhůtou, zákonodárce pouze omezil benevolentnost právní úpravy ve prospěch hospodárnosti soudního řízení a předvídatelnosti pro účastníky řízení (nyní je jednoznačně určen konečný okamžik pro úhradu soudního poplatku a tím je poslední den stanovené lhůty), čímž nemohlo dojít k odeprání přístupu k soudní ochraně.“*

[13] Tento závěr Nejvyššího správního soudu aproboval také Ústavní soud v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, v němž konstatoval v souvislosti s novou právní úpravou, že *„již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry benefičním, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečné lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity“*. Dle Ústavního soudu je znění zákona zcela jednoznačné a neumožňuje žádný jiný výklad. V tomto ohledu dle ustálené judikatury nelze přihlížet ani k uhrazení poplatkové povinnosti do právní moci rozhodnutí o zastavení řízení, jak bylo možné na základě předchozí právní úpravy (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2019, č. j. 5 As 77/2019 - 25), natož v případě, kdy stěžovatel soudní poplatek uhradí až po právní moci rozhodnutí krajského soudu o zastavení řízení.

[14] K argumentaci stěžovatele Nejvyšší správní soud podotýká, že mohl v této věci jednat přímo právní zástupce stěžovatele nebo k uhrazení soudního poplatku mohl přistoupit sám stěžovatel. Jestliže nebyli zástupce stěžovatele či stěžovatel ochotni tento úkon sami provést, mohli se alespoň, jak připustil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 1. 2019, č. j. 4 Afs 1/2019 – 29, pokusit zabránit zastavení žalobního řízení též tím, že by ve stanovené lhůtě zaslali krajskému soudu sdělení dle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, o čemž byli ve výzvě k zaplacení soudního poplatku rovněž poučeni. Ani takový procesní úkon ovšem stěžovatel ani prostřednictvím svého zástupce neučinil a další úkon ve věci byl z jeho strany učiněn až dne 21. 9. 2021, tedy více než měsíc po uplynutí lhůty k zaplacení poplatku a více než 10 dní pro právní moci napadeného usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku.

[15] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že krajský soud nemohl za dané situace postupovat jinak, než řízení zastavit pro nesplnění poplatkové povinnosti, neboť zákon mu ani jinou možnost nedává, a následně nebylo možné zmeškání lhůty prominout, přičemž krajský soud o zamítnutí této následné žádosti stěžovatele o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku řádně rozhodl usnesením ze dne 24. 9. 2021, č. j. 51 Af 22/2021 - 31.

[16] Krajský soud nemohl zmeškání lhůty prominout ani dle § 3 zákona č. 191/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, v relevantním znění, mj. z toho důvodu, že, jak uvedl i krajský soud ve zmiňovaném usnesení ze dne 24. 9. 2021, č. j. 51 Af 22/2021 – 31, stěžovatelem tvrzené důvody zmeškání lhůty nenastaly u zástupce stěžovatele (natož stěžovatele samotného), ale u jeho kolegy, který stěžovatele přímo nezastupoval, přičemž stěžovateli se ani v nejmenším nepodařilo prokázat, že by mu ve smyslu zmiňovaného ustanovení „*z vážného omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii*“ bylo znemožněno nebo podstatně ztíženo daný úkon, tedy včasné zaplacení soudního poplatku, učinit.

IV.

Závěr a náklady řízení

[17] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 26. listopadu 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu